T092 ATĐ 4 (04) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q54-Kiết Uẩn-Luận về Bất Thiện

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 54 55

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 54

LUAÄN VEÀ BAÁT THIEÄN (Phaàn 9)

Coù naêm loaïi Boå-ñaëc-giaø-la, ñoù laø tuøy tín haønh-tuøy phaùp haønh-tín thaéng giaûi-kieán trí vaø thaân chöùng, cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao Toân Giaû ôû trong chöông Kieát Uaån naøy giöõa vaøo naêm loaïi Boå-ñaëc-giaø-la maø soaïn luaän, trong chöông trí Uaån-Ñònh uaån ôû sau döïa vaøo baûy loaïi Boå-ñaëc-giaø-la maø soaïn luaän, ñoù laø töø naêm loaïi naøy coù theâm vaøo Tueä giaûi thoaùt vaø caâu giaûi thoaùt? Ñaùp: Laø yù cuûa ngöôøi soaïn luaän muoán nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, trong chöông Kieát uaån naøy döïa vaøo ngöôøi coù kieát maø soaïn luaän cho neân khoâng noùi ñeán hai loaïi sau, trong chöông Trí uaån-Ñònh uaån döïa vaøo ngöôøi coù Trí-Ñònh maø soaïn luaän, cho neân ngöôøi coù Kieát-khoâng coù kieát ñeàu caàn phaûi noùi ñeán. Laïi nöõa, trong chöông Kieát uaån naøy döïa vaøo ngöôøi coù phieàn naõo maø soaïn luaän cho neân khoâng noùi ñeán hai loaïi sau, trong chöông Trí uaån-Ñònh uaån döïa vaøo ngöôøi coù Trí-Ñònh maø soaïn luaän, cho neân ngöôøi coù phieàn naõo-khoâng coù phieàn naõo ñeàu caàn phaûi noùi ñeán. Laïi nöõa, trong chöông kieát uaån naøy laáy Boå-ñaëc-giaø-la laøm chöông muïc, laáy phieàn naõo laøm moân loaïi cho neân khoâng noùi ñeán hai loaïi sau, trong chöông Trí uaån-Ñònh uaån laáy Boå-ñaëc-giaø-la laøm chöông muïc, laáy Trí-Ñònh laøm moân loaïi cho neân cuõng noùi ñeán hai loaïi sau. Vì vaäy, chöông naøy chöông kia döïa vaøo naêm loaïi- döïa vaøo baûy loaïi Boå- ñaëc-giaø-la maø soaïn ra luaän. Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la tuøy tính haønh? Nghóa laø coù moät loaïi, voán coù baåm taùnh nhieàu tin töôûng- nhieàu yeâu quyù-nhieàu aân nghóa-nhieàu öa thích- nhieàu tuøy thuaän-nhieàu thaéng giaûi, khoâng thích suy tính-quan saùt- löïa choïn, bôûi vì baåm taùnh nhieàu tin töôûng... aáy, cho neân coù luùc gaëp ñöôïc

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 54 56 Ñöùc Phaät hoaëc laø ñeä töû cuûa Phaät giaûng daïy khuyeân nhuû noùi veà phaùp

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 54 57

quan troïng cho nghe, roäng ra vì hoï maø trình baøy roõ raøng veà caùc nghóa voâ thöôøng- khoå- khoâng- Voâ ngaõ… ngöôøi aáy daáy leân nghó raèng: Ñaõ noùi cho mình veà caùc nghóa voâ thöôøng-khoå-khoâng-Voâ ngaõ… thaät laø toát laønh thay, muoán khieán cho mình tu quaùn haønh nhö vaäy, mình caàn phaûi tinh tieán chòu khoù tu hoïc khoâng traùi ngöôïc! Ngöôøi aáy chòu khoù tu hoïc quaùn xeùt veà caùc nghóa voâ thöôøng-khoå-khoâng-Voâ ngaõ…, ñaõ thuaàn thöïc roài daàn daàn môû daáy khôûi Theá ñeä nhaát phaùp, sau ñoù tieáp tuïc gôïi môû phaùt sinh khoå phaùp trí nhaãn. Töø luùc kieán ñaïo nay cho möôøi laêm Xaùc-na taát caû ñeàu goïi laø ngöôøi tuøy tính haønh. Boå-ñaëc-giaø-la Tuøy tín haønh naøy, hoaëc laø Döï löu höôùng, hoaëc laø Nhaát lai höôùng, hoaëc laø Baát hoaøn höôùng. Nghóa laø neáu coù phieàn naõo, hoaëc laø cho ñeán ñoaïn tröø naêm phaåm kieát roài tieán vaøo chaùnh thaùnh ly sinh, ngöôøi aáy ôû trong khoaûng möôøi laêm taâm kieán ñaïo, thì goïi laø Döï löu höôùng; neáu ñoaïn tröø saùu phaåm kieát, hoaëc laø cho ñeán phaïm tröø taùm phaåm kieát roài tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh, ngöôøi aáy ôû trong khoaûng möôøi laêm taâm kieán ñaïo, thì goïi laø Nhaát lai höôùng; neáu liaø nhieãm cuûa coõi Duïc hoaëc laø cho ñeán lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù roài tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh, ngöôøi aáy ôû trong khoaûng möôøi laêm taâm kieán ñaïo, thì goïi laø raát hoaøn höôùng. Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la tuøy phaùp haønh? Nghóa laø coù moät loaïi, voán coù baåm taùnh nhieàu tin suy nghó-nhieàu löôøng xeùt-nhieàu quan saùt- nhieàu löïa choïn, khoâng neân tin töôûng yeâu quyù-aân nghóa-vui thích-tuøy thuaän cuøng vôùi Thaùnh giaû bôûi vì baãm taùnh nhieàu suy nghó… aáy, cho neân coù luùc gaëp ñöôïc Ñöùc Phaät hoaëc laø ñeä töû cuûa Phaät giaûng daïy khuyeân nhuû noùi veà phaùp quan troïng cho nghe, roäng ra vì hoï maø trình baøy roõ raøng veà caùc nghóa voâ thöôøng-khoå-khoâng-Voâ ngaõ… ngöôøi aáy daáy leân nghó raèng: Ñaõ noùi cho mình veà caùc nghóa voâ thöôøng-khoå-khoâng-Voâ ngaõ…, mình caàn phaûi quan saùt laø thöïc hay laø giaû? Quaùn saùt töôøng taän roài bieát laø khoâng coù gì ñieân ñaûo, laïi daáy leân nghó raèng… thaät laø toát laønh thay, muoán khieán cho mình tu quaùn haønh nhö vaäy, mình caàn phaûi tinh tieán chòu khoù tu hoïc khoâng traùi ngöôïc! Phaàn coøn laïi noùi roäng ra nhö Tuøy tín haønh. Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la. Tính thaéng giaûi? Nghóa laø tuøy tính haønh ñaït ñöôïc ñaïo loaïi trí, rôøi boû Tuøy tín haønh maø ñaït ñöôïc Tín thaéng giaûi. Hoûi: Ngöôøi aáy vaøo luùc baáy giôø ñaõ boû gì, ñaõ ñaït ñöôïc gì.? Ñaùp: Rôøi boû teân goïi-ñaït ñöôïc teân goïi, rôøi boû ñaïo-ñaït ñöôïc ñaïo. Rôøi boû teân goïi laø rôøi boû teân goïi Tuøy tín haønh, ñaït ñöôïc teân goïi laø ñaït ñöôïc teân goïi Tín thaéng giaûi, rôøi boû ñaïo laø rôøi boû kieán ñaïo, ñaït ñöôïc ñaïo laø ñaït ñöôïc tu ñaïo. Boå-ñaëc-giaø-la Tín thaéng giaûi naøy hoaëc laø Döï löu quaû, hoaëc laø Nhaát lai höôùng, hoaëc laø Nhaát lai quaû, hoaëc laø Baát hoaøn höôùng,

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 54 58

hoaëc laø Baát hoaøn quûa, hoaëc laø A-la-haùn höôùng. Nghóa laø daàn laïi ôû quaû Döï löu chöa ñi vaøo ñöôïc, thì goïi laø quaø Döï löu; neáu töø ñaây ñöôïc tieán vaøo goïi laø Nhaát lai höôùng; neáu daàn laïi ôû quaû Nhaát lai chöa ñi vaøo ñöôïc, thì goïi laø quaû Nhaát lai; neáu töø ñaây ñöôïc tieán vaøo thì goïi laø Baát hoaøn höôùng;

neáu döøng laïi ôû quaû Baát hoaøn chöa ñi vaøo ñöôïc, thì goïi laø quaû Baát hoaøn; neáu töø ñaây ñöôïc tieán vaøo thì goïi laø A-la-haùn höôùng. Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la Kieán trí? Nghóa laø tuøy phaùp haønh ñaït ñöôïc ñaïo loaïi trí, rôøi boû tuøy phaùp haønh maø ñaït ñöôïc kieán trí. Hoûi: Ngöôøi aáy vaøo luùc baáy giôø ñaõ rôøi boû gì-ñaõ ñaït ñöôïc gì? Ñaùp: Caùc sö nöôùc ngoaøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. “Bôûi rôøi boû teân goïi- ñaït ñöôïc teân goïi; rôøi boû ñaïo-ñaït ñöôïc ñaïo. Rôøi boû teân goïi laø rôøi boû ñaïo rôøi boû teân tín thaéng giaûi hoaëc laø Kieán trí, ñaït ñöôïc teân goïi laø ñaït ñöôïc teân goïi Thaân chöùng, rôøi boû ñaïo laø rôøi boû tín thaéng giaûi hoaëc laø Kieán chí, ñaït ñöôïc ñaïo laø ñaït ñöôïc ñaïo cuûa Thaân chöùng”. Caùc luaän sö cuûa nöôùc Ca-thaáp-di-la noùi: “Loaïi naøy rôøi boû teân goïi-ñaït ñöôïc teân goïi, chöù khoâng phaûi laø rôøi boû ñaïo-ñaït ñöôïc ñaïo, bôûi vì luùc tín thaéng giaûi cuûa- ñaït ñöôïc dieät ñònh thì khoâng rôøi boû-khoâng ñaït ñöôïc ñaïo Voâ hoïc”. Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la Tueä giaûi phaùp? Nghóa laø tín thaéng giaûi hoaëc laø kieán chí duøng Tueä tröø heát caùc laäu, chöa duøng thaân ñeå chöùng ñaày ñuû taùm giaûi thoaùt, ngöôøi aáy rôøi bo tín thaéng giaûi hoaëc laø kieát chí maø ñaït ñöôïc Tueä giaûi thoaùt. Hoûi: Ngöôøi aáy vaøo luùc ñaõ lôøi boû gì, ñaõ ñöôïc gì? Ñaùp: Rôøi boû goïi-ñaït ñöôïc teân goïi, rôøi boû ñaïo-ñaït ñöôïc ñaïo. Rôøi boû teân goïi laø rôøi boû teân goïi tín thaéng giaûi hoaëc laø Kieán chí, ñaït ñöôïc teân goïi laø ñaït ñöôïc teân goïi Tueä giaûi thoaùt, rôøi boû ñaïo laø rôøi boû tu ñaïo laø ñaït ñöôïc ñaïo laø ñaït ñöôïc ñaïo Voâ hoïc. Theá naøo laø Boå-ñaëc-giaø-la caâu giaûi thoaùt? Nghóa laø Tueä giaûi phaùp, hoaëc laø Kieán chí hoaëc laø Thaân chöùng, duøng Thaân ñeå chöùng ñaày ñuû taùm giaûi thoaùt, cuõng duøng Tueä giaûi heát caùc laäu, ngöôøi aáy rôøi boû Tueä giaûi phaùp-hoaëc laø Kieán chí-hoaëc laø Thaân chöùng maø ñaït ñöôïc caâu giaûi thoaùt. Neáu tröôùc thì ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, sau ñaït ñöôïc dieät ñònh ngöôøi aáy rôøi boû Tueä giaûi phaùp maø ñaït ñöôïc Caâu giaûi phaùp. Neáu tröôùc thì ñaït ñöôïc, ñaït ñöôïc teân goïi chöù khoâng phaûi laø rôøi boû ñaïo-ñaït ñöôïc ñaïo; nhö noùi rôøi boû tín thaéng giaûi… ñaït ñöôïc Thaân chöùng. Neáu tröôùc laø ñaït ñöôïc dieät ñònh, sau laø ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, thì ngöôøi aáy rôøi boû Thaân chöùng maø ñaït caâu giaûi thoaùt; rôøi boû teân goïi-ñaït ñöôïc teân goïi, goïi Caâu giaûi thoaùt, rôøi boû ñaïo laø rôøi boû tu ñaïo, rôøi boû tu ñaïo, ñaït ñöôïc ñaïo laø ñaït ñöôïc ñaïo voâ hoïc. Neáu laø Boà Taùt chöùng ñöôïc voâ thöôïng chaùnh

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 54 59

ñaúng Boà Ñeà, thì luùc coù taän trí aáy rôøi boû Kieán chí maø ñoaït ñöôïc caâu giaûi thoaùt, rôøi boû teân goïi-ñaït ñöôïc teân goïi, rôøi boû ñaïo-ñaït ñöôïc ñaïo. Rôøi boû teân goïi laø rôøi boû teân goïi Kieán chí, bôûi vì Boà Taùt ôû phaàn tu ñaïo goïi laø Kieán chí; ñaït ñöôïc teân goïi laø ñaït ñöïôc teân goïi caâu giaûi thoaùt, bôûi vì chö Phaät ñeàu laø caâu giaûi thoaùt; rôøi boû ñaïo laø rôøi boû tu ñaïo, ñaït ñöôïc ñaïo laø ñaït ñöôïc ñaïo Voâ hoïc. Sö phöông taây noùi: “Boà Taùt ôû phaàn vò hoïc, tröôùc khôûi leân dieät ñònh- sau ñaït ñöôïc Boà-Ñeà, luùc aáy rôøi boõ Thaân chöùng-ñaït ñöôïc caâu giaûi thoaùt”. Caùc Luaän sö cuûa nöôùc Ca-thaáp-di-la noùi: “Bôûi vì ba möôi boán nieäm ñaït ñöôïc Boà Ñeà, bôûi vì Boà Taùt coù phaàn vò hoïc, chöa khôûi

leân dieät ñònh, luùc coù Taän trí thì chaéc chaén rôøi boû kieán chí maø ñaït ñöôïc caâu giaûi thoaùt; bôûi vì chaéc chaén khoâng coù ngöôøi ñoät caên naøo chöa ñaït ñöôïc dieät ñònh maø luùc ñaït ñöôïc Taän trí thì trôû thaønh baäc caâu giaûi thoaùt, cho neân khoâng coù ai rôøi boû tín thaéng giaûi maø ñaït caâu giaûi thoaùt". Hoûi : Vì sao goïi laø caâu giaûi thoaùt? Ñaùp: Chöôùng coù hai phaàn: 1. Phieàn naõo chöôùng. 2. Giaûi thoaùt chöôùng. Ñoái vôùi hai phaàn tröôùc thì taâm ñeàu giaûi thoaùt, cho neân goïi caâu giaõi thoaùt. Hoûi: Neáu tröôùc ñaït quaû A-la-haùn, sau ñaït ñöôïc dieät ñònh, thì luùc aáy taâm giaûi thoùat nhö theá naøo ñoái vôùi giaûi thoaùt chöùông, Höõu laäu hay laø Voâ laäu? Ñaùp : Coù ngöôøi noùi laø Höõu laäu, bôûi vì luùc taâm Voâ laäu ñaït ñöôïc taän trí naøy. Lôøi bình: Neáu ñöa ra caùch noùi naøy: Höõu laäu laøVoâ laäu ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt. Nguyeân côù naøo? Bôûi vì giaûi thoaùt coù hai loaïi: 1. Haønh theá giaûi thoaùt. 2. Taïi thaân giaûi thoaùt ngöôøi aáy vaøo luùc chöa ñaït ñöôïc dieät ñònh, thì nhaäp ñònh-xuaát ñònh maø taâm khoâng ñaït ñöôïc haønh theá, bôûi vì khoâng haønh theá cho neân khoâng ñaït ñöôïc taïi thaân. Neáu ñaït ñöôïc dieät ñònh thì nhaäp ñònh-xuaát ñònh maø taâm haønh theá-taïi thaân, cho neân goïi laø giaûi thoaùt. Vì vaäy hai taâm Höõu laäu-Voâ laäu ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö caâu giaûi thoaùt vì vaäy hai taâm Höõu laäu-Voâ laäu ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt. Nhö caâu giaûi thoaùt döïa vaøo nghóa maø thieát laäp teân goïi, naêm loaïi tröôùc thieát laäp teân goïi cuõng neân döïa vaøo nghóa. Hoûi : Vì sao goïi laø tuøy tín haønh? Ñaùp: Bôûi vì ngöôøi aáy döïa vaøo nieàm tin, thuaän theo nieàm tin maø

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 54 60

thöïc haønh, cho neân goïi laø tuøy tín haønh. Nghóa laø döaï vaøo nieàm tin Höõu laäu thuaän theo nieàm tin voâ laäu maø thöïc haønh, döïa vaøo nieàm tin coù raøng buoäc thuaän theo nieàm tin giaûi thoaùt maø thöïc haønh döïa vaøo nieàm tin coù heä thuoäc thuaän theo nieàm tin lìa heä thuoäc aøm thöïc haønh, do nieàm tin laøm ñaàu tieân maø coù theå tieán vaøo Thaùnh ñaïo. Chuûng loaïi Boå-ñaëc-giaø-la nhö vaäy, bôûi vì töø xöa ñeán nay taùnh coù nhieàu tin töôûng neáu nghe ngöôøi khaùc nhuyeân baûo: OÂng neân laøm ngheà noâng ñeå töï nuoâi soáng mình! Ngöôøi aáy khoâng suy nghó xem xeùt, laø mình neân laøm hay khoâng neân laøm, laø mình coù theå laøm hay laø khoâng coù theå laøm, laø coù thích hôïp hay laø khoâng coù gì thích hôïp? Nghe roài laøm theo. Hoaëc nghe ngöôøi khaùc khuyeân baûo: OÂng neân buoân baùn hoaëc neân laøm vua, hoaëc neân hoïc taäp caùc loaïi kó ngheä nhö vieát chöõ- tính toaùn-in aán... Ñeå töï nuoâi soáng mình! Cuõng khoâng suy nghó xem xeùt, noùi roäng cho ñeán nghe roài laøm theo. Hoaëc nghe ngöôì khaùc khuyeân baûo: OÂng neân xuaát gia! Cuõng khoâng suy nghó xem xeùt, laø neân xuaát gia hay laø khoâng neân xuaát gia, laø coù theå xuaát gia hay la khoâng theå xuaát gia, laø coù theå trì giôùi hay laø khoâng theå naøo trì giôùi, laø coù thuaän tieän hay laø khoâng coù gì thuaän tieän.Nghe ngöôøi ta khuyeân baûo roài laäp töùc xuaát gia.Ñaõ xuaát gia roài, neáu nghe ngöôøi khaùc khuyeân baûo: OÂng neân luyeän taäp ñoïc tuïng! Ngöôøi aáy khoâng suy nghó xem xeùt, laø neân luyeän taäp ñoïc tuïng hay laø khoâng neân luyeän taäp ñoïc tuïng, laø coù theå luyeän taäp ñoïc tuïng hay laø khoâng theå

naøo luyeän taäp ñoïc tuïng, laø coù thuaän tieän hay laø khoâng coù gì thuaän tieän, laø Toá-ñaùt-laõm, laø Tyø-naïi-da, laø A-tyø-ñaït-ma. Nghe ngöôøi ta khuyeân baûo roài laäp töùc luyeän taäp ñoïc tuïng. Hoaëc nghe ngöôøi khaùc khuyeân baûo: Quaûn lyù do lieäu coâng vieäc cuûa Taêng! Cuõng khoâng suy nghó xem xeùt, laø mình neân laøm hay laø khoâng neân laøm, laø mình coù theå laøm hay laø khoâng theå naøo laøm, laø coù thuaän tieän hay laø khoâng coù gì thuaän tieän? Nghe roài lieàn laøm theo. Hoaëc nghe ngöôøi khaùc khuyeân baûo: ÔÛ choán A-luyeän-nhaõ! Cuõng khoâng suy nghó xem xeùt, laø mình neân ôû hay laø khoâng neân ôû, laø mình coù theå ôû hay laø khoâng theå naøo ôû ñöôïc, laø coù thuaän tieän hay laø khoâng coù gì thuaän tieän? Nghe roài lieàn ôû. Ngöôøi aáy daàn daàn tu gia haïnh Thaùnh ñaïo laàn löôït chuyeån ñoåi daãn daét phaùt khôûi Theá ñeä nhaát phaùp, khoâng ngöøng daãn daét sinh ra Khoå phaùp trí nhaãn, töø möôøi laêm saùt-na Kieán ñaïo naøy goïi laø Tuøy tín haønh. Hoûi: Vì sao goïi laø Tuøy phaùp haønh? Ñaùp: Bôûi vì ngöôøi aáy döïa vaøo phaùp, thuaän theo phaùp maø thöïc haønh, cho neân goïi laø Tuøy phaùp haønh. Nghóa laø döïa vaøo phaùp höõu laäu tuøy theo phaùp voâ laäu maø thöïc haønh, döïa vaøo phaùp coù raøng buoäc thuaän theo phaùp giaûi phaùp maø thöïc haønh, giöõa vaøo phaùp coù heä thuoäc thuaän theo

phaùp lìa heä thuoäc maø thöïc haønh, do tueä laøm ñaàu tieân maø coù theå tieán vaøo Thaùnh ñaïo. Chuûng loaïi Boå-ñaëc-giaø-la nhö vaäy, bôûi vì töø xöa ñeán nay taùnh coù nhieàu tueä, neáu nghe ngöôøi khaùc khuyeân baûo: OÂng neân laøm ngheà noâng ñeå töï nuoâi soáng mình! Ngöôøi aáy lieàn suy nghó xem xeùt, laø mình neân laøm hay laø khoâng neân laøm, laø mình coù theå laøm hay la khoâng coù theå laøm, laø coù thích hôïp hay laø khoâng coù gì thích hôïp? Suy nghó xem xeùt kyõ caøng roài sau ñoù môùi laøm. Coøn laïi noùi roäng ra nhö phaàn Tuøy tín haønh ôû tröôùc. Ngöôøi aáy daàn daàn tu gia haïnh Thaùnh ñaïo laàn löôït chuyeån ñoåi daãn daét phaùt khôûi Theá ñeä nhaát phaùp, khoâng ngöøng daãn daét sinh ra Khoå phaùp trí nhaãn, töû möôøi naêm saùt-ma Kieán ñaïo naøy goïi laø Tuøy phaùp haønh. Hoûi: Ngöôøi tuøy tín haønh, nhö coù nieàm tin nhö vaäy cuõng coù tueä nhö vaäy; ngöôøi tuøy phaùp haønh, nhö coù tueä nhö vaäy cuõng coù nieàm tin nhö vaäy; taïi sao moät loaïi goïi laø Tuøy tín haønh, moät loaïi goïi laø Tuøy phaùp haønh? Ñaùp: Hoaëc laø chæ tin theo ngöôøi khaùc laàn löôït chuyeån ñoåi tu haønh maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo, hoaëc töï mình suy nghó xem xeùt laàn löôït chuyeån ñoåi tu haønh maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo. Neáu ngöôøi chæ tin theo ngöôøi-khaùc laàn löôït chuyeån ñoåi tu haønh tieán vaøo Thaùnh ñaïo, thì goïi laø Tuyø tín haønh, neáu ngöôøi töï mình suy nghó xem xeùt laàn löôït chuyeån ñoåi tu haønh tineá vaøo Thaùnh ñaïo, thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø do löïc cuûa nhaân-Löïc cuûa gia haïnh-löïc cuûa khoâng phoùng daät ñaàu khoâng roäng lôùn maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo, hoaëc laø do ba löïc thaûy ñeàu roäng lôùn maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo; neáu do ba löïc ñeàu khoâng roäng lôùn maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì goïi laø Tuøy tín haønh, neáu do ba löïc thaûy ñeàu roäng lôùn maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø do thöïc haønh maø chæ tieán vaøo Thaùnh

ñaïo, hoaëc laø do thöïc haønh quaùn maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo, neáu do thöïc haønh chæ maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì goïi laø Tuøy tín haønh, neáu do thöïc haønh quaùn maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø vui vôùi Xa-ma-tha, hoaëc laø vui vôùi Tyø-baùt-xaù- na, vui vôùi Xa-ma-tha thì goïi laø Tuøy tín haønh, vui vôùi Tuøy-baùt-xaù-na thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Nhö vui vôùi (Laïc), thì vui möøng (Hyû)- ham muoán (Duïc) cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, hoaëc laø do Chæ laøm ñaàu tieân maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo, hoaëc laø do Quaùn laøm ñaàu tieân maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo, neáu do Chæ laøm ñaàu tieân maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì goïi laø Tuøy tín haønh, neáu do Quaùn laøm ñaàu tieân maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø coù Xa-ma-tha taêng leân, hoaëc laø coù Tuøy-baùt-xaù-na taêng leân thì goïi laø Tuøy tín haønh, Tuøy-baùt-xaù-na taêng leân thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø do Chæ xoâng öôùp taâm döïa vaøo Quaùn ñaït ñöôïc giaûi

thoaùt, hoaëc laø do Quaùn xoâng öôùp taâm döïa vaøo Chæ ñaït ñöôïc giaûi thoaùt; neáu do Chæ xoâng öôùp taâm döïa vaøo Quaùn ñaït ñöôïc giaûi thoaùt thì goïi laø Tuøy tính haønh, neáu do Quaùn xoâng öôùp taâm döïa vaøo Chæ ñaït ñöôïc giaûi thoùat thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø coù caên chaäm chaïp, hoaëc laø coù caên nhanh nhaïy; neáu caên chaäm chaïp thì goïi laø Tuøy tín haønh, neáu caên nhanh nhaïy thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø coù giaûng giaûi veà trí, hoaëc laø coù khai nôû veà trí; coù giaûng giaûi veà trí thì goïi laø Tuøy tính haønh, coù khai nôû veà trí thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø do löïc cuûa duyeân maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo, hoaïc laø do löïc cuûa nhaân maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo; neáu do löïc cuûa duyeân maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì goïi laø Tuøy tín haønh, neáu do löïc cuûa nhaân maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø ñaït ñöôïc Xa-ma-tha taêng thöôïng taâm chöù khoâng phaûi laø Tuøy-baùt-xaù-na taêng thöôïng tueä, hoaëc laø ñaït ñöôïc Tuøy-baùt-xaù-na taêng thöôïng tueä chöù khoâng phaûi laø Xa-ma-tha taêng thöôïng taâm; loaïi tröôùc goïi laø Tuøy tín haønh, loaïi sau goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, nhö Ñöùc Theá Toân noùi hai nhaân-hai duyeân coù theå phaùt sinh chaùnh lieàn, moät laø nghe phaùp aâm cuûa ngöôøi khaùc, hai laø beân trong ñaït yù ñuùng nhö lyù; neáu beân ngoaøi nghe nhieàu phaùp aâm cuûa ngöôøi khaùc thì goïi laø Tuøy tín haønh, neáu beân trong, phaàn nhieàu ñaït yù ñuùng nhö lyù thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, nhö trong kinh noùi: “Ngöôøi coù boån phaùp coù nhieàu nhöõng vieäc laøm: 1. Thaân caän Thieän só. 2. Laéng nghe chaùnh phaùp, 3.Taùc yù ñuùng nhö lyù. 4. Phaùp thuaän theo phaùp haønh” Neáu caän thaän só vaø laéng nghe chaùnh phaùp nhieàu thì Tuøy chaùnh haønh, neáu coù taùc yù ñuøng nhö lyù vaø phaùp thuaän theo phaùp haønh thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø coù an truùc nhieàu trong caên thieän voâ tham, hoaëc coù an truùc trong an thieän voâ si; an truùc coù nhieàu trong caên thieän voâ tham thì goïi laø Tuøy tính haønh, an truùc nhieàu trong caên thieän voâ si thì gioï laø Tuøy phaùp haønh. Laïi nöõa, hoaëc laø coù beân ngoaøi tin theo höõu tình, hoaëc coù beân trong suy nghó veà chaùnh

phaùp; beân ngoaøi tin theo höõu tình thì goïi laø Tuøy tín haønh, beân trong suy nghó veà chaùnh phaùp; beân ngoaøi tin theo höõu tình thì goïi laø Tuøy tín haønh, beân trong suy nghó veà chaùnh phaùp thì goïi laø Tuøy phaùp haønh. Hoûi: Vì sao goïi laø Tín thaéng giaûi ? Ñaùp: Bôûi vì ngöôøi aáy döïa vaøo nieàm tin maø ñaït ñöôïc Tín thaéng giaûi, cho neân goïi laø Tín thaéng giaûi. Nghóa laø döïa vaøo nieàm tin do kieán ñaïo thaâu nhieáp maø ñaït ñöôïc Tín thaéng giaûi do Tu ñaïo thaâu nhieáp, döïa vaøo

nieàm tin do Höôùng ñaïo thaâu nhieáp maø ñaït ñöôïc Tín thaéng giaûi do Quaû ñaïo thaâu nhieáp. Laïi nöõa, bôûi vì Boå-ñaëc- giaø-la aáy laáy nieàm tin laøm ñaàu tieân ñeå taâm côûi boû ba kieát, cho neân goïi laø Tín thaéng giaûi. Hoûi: Vì sao goïi laø kieán chí ? Ñaùp: Bôûi vì ngöôøi aáy döïa vaøo kieán giaûi ñaït ñöôïc maø ñeán vôùi kieán giaûi, cho neân goïi laø kieán chí. Nghóa laø döïa vaøo kieán giaûi do kieán ñaïo thaâu nhieáp maø ñöôïc ñeán vôùi kieán giaûi do Tu ñaïo thaâu nhieáp, döïa vaøo kieán giaûi do kieán ñaïo thaâu nhieáp maø ñöôïc ñeán vôùi kieán giaûi do Tu ñaïo thaâu nhieáp, döïa vaøo kieán giaûi do höôùng ñaïo thaâu nhieáp maø ñöôïc ñeán vôùi kieán giaûi do Quaû ñaïo thaâu nhieáp. Laïi nöõa, bôûi vì Boå-ñaëc-giaø-la aáy laáy kieán giaûi laøm ñaàu tieân ñeå taâm töø boû ba kieát, cho neân goïi laø kieán chí. Hoûi: Tín thaéng giaûi cuõng neân goïi laø Tín chí, kieán chí cuõng neân goïi laø kieán thaéng giaûi, taïi sao moät loaïi goïi laø Tín thaéng giaûi, moät loaïi goïi laø kieán chí? Ñaùp: Nhö tín thaéng giaûi goïi laø tín thaéng giaûi thì kieán chí cuõng neân goïi laø kieán thaéng giaûi, nhö kieán chí goïi laø kieán chí thì tín thaéng giaûi cuõng neân goïi laø tín chí, maø khoâng nhö vaäy laø muoán laøm roõ veà töôùng traïng khaùc nhau-moân loaïi khaùc nhau ñeå noùi ñeán phaùp, khieán cho nhöõng ngöôøi trí yeâu thích thoï trì khoâng taïp loaïn laãn nhau. Hoûi: vì sao goïi laø Thaân chöùng? Ñaùp: Bôûi vì ngöôøi aáy duøng thaân ñeå chöùng taùm giaûi thoaùt, chöa duøng tueä ñeå töø heát caùc laäu, cho neân goïi laø thaân chöùng. Hoûi: vì sao goïi laø Tueä giaûi thoaùt? Ñaùp: Bôûi vì ngöôøi aáy duøng tueä giaûi thoaùt. Teân goïi caâu giaûi thoaùt nhö töôùc ñaõ giaûi thích. Hoûi: Nhö trong kieán ñaïo döïa vaøo caên nhanh nhaïy-chaäm chaïp khaùc nhau ñeå kieán laäp hai loaïi Boå-ñaëc-giaø-la, ñoù laø tuyø tín haønh vaø tuyø phaùp haønh; Trong Tu ñaïo duõng döïa vaøo caên nhanh nhaïy-chaäm chaïp khaùc nhau ñeå kieän taäp hai loaïi Boå-ñaëc-giaø-la, ñoù laø Tín thaéng giaûi vaø kieán chí; taïi sao trong ñaïo voâ hoïc khoâng döïa vaøo caên nhanh nhaïy-chaäm chaïp khaùc nhau ñeå kieán taäp hai loaïi Boå-ñaëc-giaø-la, maø noùi chung laø moät, hoaëc laø Tueä giaûi thoaùt- hoaëc laøcaâu giaûi thoaùt? Ñaùp: Töø coõi Duïc cho ñeán voâ sôû höõu xöù, hoaëc laø ñaïo höõu laäu laøm phaùp ñoái trò ñoaïn töø, hoaëc laø ñaïo voâ laäu laøm phaùp ñoái trò ñoaïn töø, neáu Phi töôûng phi phi töôûng xöù thì chæ rieâng ñaïo voâ laäu laøm phaùp trò ñoaïn töø, cho neân thieát laäp chung laøm moät Boå-ñaëc-giaø-la. Laïi nöõa, phaàn vò töôùc hoaëc laø coù haønh giaûi nhieàu maïn, hoaëc laø coù haønh giaû khoâng maïn, neáu vaøo luùc lìa nhieãm cuûa phi töôûng phi phi töôûng xöù thì thaân ñieàu khoâng coù

man, cho neân thieát laäp chung toaøn moät Boå-ñaëc-giaø-la. Laïi nöõa, bôûi vì phaàn vò voâ hoïc laø giaûi thoaùt bình ñaúng, cho neân thieát laäp chung laøm moät Boå-ñaëc-giaø-la; nhö trong kinh noùi "Nhö Lai giaûi thoaùt laø A-La-Haùn tuøy theo giaûi thoaùt nhö nhau khoâng coù gì sai bieät". Laïi nöõa, bôûi vì phaàn vò voâ hoïc cuøng caét ñöùt buùi toùc cuûa phieàn naõo ba coõi, cuøng caét ñöùt ñaàu coå phieàn naõo cuûa Höõu Ñaûnh, cuøng vöôït qua cöûa aûi beán soâng cuûa thaân ñôøi sau cuûa ba coõi, cuøng vaát boû taát caû aùi duïc cuûa ba coõi, cho neân thieát laäp chung laøm moät Boå-ñaëc-giaø-la, ñoù laø thì giaûi thoaùt vaø Baát thôøi giaûi thoaùt. Hoûi: Neáu nhö vaäy chæ caàn kieán laäp hai loaïi Boå-ñaëc-giaø-la, ñoù laø phaàn vò Kieán-Tu-Voâ hoïc ñeàu coù hai loaïi; thì Tuøy tín haønh cho ñeán loaïi thöù saùu laø Baát thôøi giaûi thoaùt, laøm saùu bieán laäp laø baûng loaïi Boå-ñaëc-giaø -la? Ñaùp: Bôûi vì naêm duyeân thoaùt: 5. Bôûi vì Ñònh vaø giaûi thoaùt. Bôûi vì gia haïnh, ñoù laø Tuøy tính haønh vaø Tuøy phaùp haønh. Bôûi vì caên, ñoù laø Tín thaéng giaûi vaø Kieán chí. Bôûi vì Ñònh, ñoù laø Thaân chöùng. Bôûi vì giaûi thoaùt, ñoù laø Tueä giaûi thoaùt. Bôûi vì Ñònh vaø giaûi thoaùt, ñoù laø cuûa giaûi thoaùt. Tuøy tín haønh thì neân noùi laø moät, ñoù laø trong baûy loaïi goïi laø Tuøy tín haønh . Hoaëc neân noùi laø ba, ñoù laø bôûi vì caên, töùc laø Haï-Trung-Thöôïng. Hoaëc neân noùi laø naêm, ñoù bôûi vì chuûng taùnh, töùc laø lui suït phaùp cho ñeán coù theå thoâng hieåu. Hoaëc neân noùi laø möôøi laêm ñoù laø bôûi vì Ñaïo, töùc laø phaàn vò Khoå Phaùp trí nhaãn cho ñeán phaàn vò ñaïo loaïi trí nhaãn. Hoaëc neân noùi laø baûy möôi ba, ñoù laø bôûi vì lìa nhieãm, töùc laø coõi Duïc voán coù phieàn naõo, laø nhieãm cuûa moät phaãm cho ñeán chín, coõi Duïc laø thöù môøi; töùc laø Tónh söï thöù nhaát moät phaãm cho ñeán chín phaãm laø chín, toång coäng laø baûy möôi ba. Hoaëc neân noùi laø sau traêm naêm möôi baûy, ñoù laø bôûi vì sôû y, töùc laø sôû y cuûa ba chaâu-saùu taàng trôøi coõi Duïc ñieàu coù baûy möôi ba loaïi noùi ôû tröôùc. Neáu duøng caên- chuûng taùnh-Ñaïo-lìa nhieãm vaø sôû y, hôïp vôùi hai, hôïp vôùi ba, hôïp vôùi boán, hôïp vôùi naêm, thì soá löôïng aáy taêng theâm nhö yù caàn phaûi suy nghó! Neáu duøng saùt-na thuoäc veà thaân theå phaân tích thì phaûi noùi laø voâ löôïng, Tuøy tín haønh thì trong naøy noùi chung moät Tuøy tín haønh. Nhö soá löôïng cuûa Tuøy tín haønh, Tuøy phaùp haønh cuõng nhö vaäy, bôûi vì caên-Ñaïo-lìa nhieãm vaø sôû y gioáng nhau; chæ coù chuûng taùnh laø khaùc bieät, bôûi vì Tuøy phaùp haønh chæ laø chuûng taùnh baát ñoäng thaâu nhieáp. Tín thaéng giaûi thì hoaëc neân noùi laø moät, ñoù laø trong baûy loaïi goïi laø

Tín thaéng giaûi. Hoaëc neân noùi laø ba, ñoù laø bôûi vì Caên. Hoaëc neân noùi laø naêm, ñoù laø bôûi vì chuûng taùnh. Hoaëc neân noùi laø taùm möôùi moát, ñoù laø bôûi vì lìa nhieãm, töùc laø coõi duïc voán coù phieàn naõo, lìa nhieãm cuûa moät phaåm cho ñeán chín phaåm laø möôøi; lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù nhaát cho ñeán Voâ sôû höõu xöù ñeàu coù moät phaåm cho ñeán taùm phaåm laø taùm, toång coäng laø taùm möôi moát. Coù ngöôøi noùi bôûi vì lìa nhieãm cho neân phaûi noùi laø taùm

möôi hai, ñoù laø taùm möôi moát loaïi noùi ôû tröôùc coïng theâm lìa nhieãm thuoäc phaåm thöù chín cuûa höûu ñaûnh vaøo luùc coù ñaïo voâ giaùn. Hoaëc neân noùi laø boán traêm leû naêm, ñoù laø bôûi vì sôû y, töùc laø sôû y cuûa coõi Duïc coù taùm möôi moát, sôû y cuûa Tónh löï thöù ba coù naêm möôi boán, sôû y cuûa tónh löï thöù tö coù boán möôi laêm, sôû y cuûa khoâng voâ bieân xöù coù ba möôi saùu, sôû y cuûa thöùc voâ bieân xöù coù hai möôi baûy, sôû y cuûa voâ sôû höõu xöù coù möôøi taùm, sôû y cuûa phi töôûng phi phi töôûng xöù coù chín, ñoù laø coõi aáy voán coù phieàn naõo vaø lìa nhieãm töø moät cho ñeán taùm phaåm laø chín, toång coäng laø boán traêm leû naêm. Coù ngöôøi noùi: ÔÛ ñaây neân noùi laø boán traêm möôi boán, ñoù laø sôû y cuûa coõi duïc coù taùm möôi hai, sôû y cuûa tænh löï thöù nhaát coù baûy möôi ba, sôû y cuûa tónh löï thöù hai coù saùu möôi boán, sôû y cuûa tónh löï thöù ba coù naêm möôi laêm, sôû y cuûa tónh löï thöù tö coù boán möôi saùu, sôû y cuûa khoâng bieân xöù coù ba möôi baûy, sôû y cuûa thöùc voâ bieân xöù coù hai möôi taùm, sôû y cuûa voâ sôû höõu xöù coù möôøi chín, sôû y cuûa phi töôûng phi phi töôûng xöù coù möôøi, nghóa laø coõi aáy voán coù phieàn naõo vaø lìa nhieãm töø phaåm moät cho ñeán phaåm taùm laø chín, lìa phaåm thöù chín vaøo luùc coù ñaïo voâ giaùn laø thöù möôøi cuûa coõi aáy. Ñaây laø döïa vaøo sôû y cuûa chín ñòa ñeå phaân bieät, neáu döïa vaøo sôû y cuûa hai möôi chín xöù ñeå phaân bieät thì soá löôïng aáy nhieàu ít, nhö lyù caàn phaûi suy nghó ! Bôûi vì caên-chuûng-taùnh-lìa nhieãm vaø sôû y hôïp vôùi hai-ba-boán thì soá löôïng caøng taêng theâm nhieàu, neáu duøng saùt-na thuoäc veà thaân ñeå phaân tích thì phaûi noùi laø voâ löôïng, Tín thaéng giaûi thì trong naøy noùi chung laø moät Tín thaéng giaûi. Nhö Tín thaéng giaûi, thì kieán chí cuõng nhö vaäy, bôûi vì caên-lìa nhieãm vaø sôû y gioáng nhau; chæ coù chuûng taùnh laø khaùc bieät, bôûi vì caùc kieán chí chæ laø chuûng taùnh baát ñoäng thaâu nhieáp. Thaân chöùng thì hoaëc neân noùi laø moät, ñoù laø trong baûy loaïi goïi laø thaân chöùng. Hoaëc neân noùi laø ba, ñoù laø bôûi vì Caên. Hoaëc neân noùi laø chín, ñoù laø bôûi vì lìa nhieãm, töùc laø phi töôûng phi phi töôûng xöù voán coù phieàn naõo vaø lìa nhieãm töø moät phaåm cho ñeán taùm phaåm laø chín. Laïi coù ngöôøi noùi: ôû ñaây neân noùi laø möôøi, ñoù laø ngay chín loaïi tröôùc coïng theâm lìa nhieãm thuoäc phaåm thöù chín vaøo luùc coù ñaïo voâ giaùo, laø thöù

möôøi cuûa coõi aáy. Hoaëc neân noùi laø hai möôi baûy, ñoù laø bôûi vì sôû y, töùc laø sôû y cuûa coõi duïc coù chín, sôû y cuûa coõi saéc coù chín, sôû y cuûa coõi voâ saéc coù chín; ôû ñaây chæ coù phi töôûng phi phi töôûng xöù, chöù khoâng phaûi laø ba voâ saéc, bôûi vì ñaït ñöôïc dieät ñænh thì khoâng sinh vaøo coõi aáy. Coù ngöôøi noùi: ÔÛ ñaây neân noùi laø ba möôi, ñoù laø ba coõi ñeàu coïng theâm luùc coù ñaïo voâ giaùo thöù chín. Ñaây laø döïa vaøo sôû y cuûa ba coõi ñeå phaân bieät, neáu döïa vaøo sôû y cuûa ñòa-xöù ñeå phaân bieät thì soá löôïng aáy nhieàu ít, nhö lyù caàn phaûi suy nghó ! Bôûi vì caên-chuûng-taùnh-lìa nhieãm vaø sôû y hôïp vôùi hai-ba-boán thì soá löôïng caøng taêng theâm nhieàu, neáu duøng saùt-ma thuoäc veà thaân ñeå phaân tích thì coù voâ löôïng, thaân chöùng thì trong naøy noùi chung laø

moät thaân chöùng. Tueä giaûi thoaùt thì hoaëc neân noùi laø moät, ñoù laø trong baûy loaïi goïi laø Tueä giaûi thoaùt. Hoaëc neân noùi laø ba, ñoù laø bôûi vì caên. Hoaëc neân noùi laø saùu, ñoù laø bôûi vì chuûng taùnh. Hoaëc neân noùi laø chín, ñoù laø bôûi vì sôû y, töùc laø sôû y cuûa coõi duïc cho ñeán phi töôûng phi phi töôûng xöù. Ñaây laø döïa vaøo sôû y cuûa chín ñòa ñeå phaân bieät, neáu döïa vaøo sôû y cuûa hai möôi chín xöù ñeå phaân bieät thì thaønh ra hai möôi chín. Neáu duøng caên-chuûng taùnh vaø sôû y hôïp vôùi hai-ba thì soá löôïng nhö lyù caàn phaûi suy nghó ! Neáu duøng saùt-na thuoäc veà thaân ñeå phaân tích thì coù voâ löôïng, Tueä giaûi thoaùt thì trong naøy noùi chung laø moät Tueä giaûi thoaùt. Nhö soá löôïng cuûa Tueä giaûi thoaùt, thì caâu giaûi thoaùt cuõng nhö vaäy. Coù ñieåm sai bieät, ñoù laø sôû y kia, bôûi vì caâu giaûi thoaùt khoâng thuoäc veà xöù cuûa ba voâ saéc phía döôùi. Hoûi: Naêm loaïi Boå-ñaëc-giaø-la naøy ñoái vôùi ba kieát cho ñeán chín möôi taùm Tuøy mieân, maáy loaïi thaønh töïu, maáy loaïi khoâng thaønh töïu?. Trong naøy, Toân giaû duøng Boå-ñaëc-giaø-la laøm chöông muïc, duøng caùc phieàn naõo laøm moân loaïi, cho neân ñöa ra caâu hoûi naøy. Ñaùp: Tuøy tín haønh ñoái vôùi ba kieát vaøo luùc khoå loaïi trí chöa haún ñaõ sinh thì ñeàu thaønh töïu, khoå loaïi trí ñaõ sinh thì hai thaønh töïu, moät khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø giôùi caám thuû vaø nghi, bôûi vì chuùng goàm chung hai, boán boä cuûa ba coõi, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø Taùt-ca-da kieán, bôûi vì noù chæ goàm chung ba coõi do kieán khoå maø ñoaïn. Ñoái vôùi ba caên baát thieän, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì ba caên naøy chæ laø heä thuoäc coõi duïc; ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì phaàn vò dò sinh aáy tröôùc ñaõ lìa cho neân sau döïa theo ñoù neân bieát. Ñoái vôùi ba laäu, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì hai thaønh töïu, moät khoâng thaønh töïu,

hai thaønh töïu ñoù laø höõu laäu vaø voâ minh laäu, moät khoâng thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì ba thaønh töïu, moät khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø höõu, kieán, voâ minh boäc löu-aùch, kieán, giôùi caám, ngaõ ngöõ thuû, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø duïc thuoäc boäc löu, aùch, thuû. Ñoái vôùi boán thaân heä, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì hai thaønh töïu-hai khoâng thaønh töïu; hai thaønh töïu ñoù laø giôùi caám thuû thaân heä vaø chaáp ñaây laø thaät thaân heä, hai khoâng thaønh töïu ñoù laø tham duïc thaân heä vaø saân nhueá thaân heä. Ñoái vôùi naêm caùi, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc vaø ñaïo phaùp trí chöa haún ñaõ sinh thì ñeàu thaønh töïu, Ñaïo phaùp trí ñaõ sinh thì boán thaønh töïu-moät khoâng thaønh töïu; ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì naêm caùi chæ laø heä thuoäc coõi duïc; boán thaønh töïu ñoù laø boán caùi tröôùc, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø caùi nghi, bôûi vì ñaïo phaùp trí ñaõ sinh thì nghi ñaõ ñoaïn. Ñoái vôùi naêm kieát, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì hai thaønh töïu-ba khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø kieát tham-maïn, bôûi vì heä thuoäc chung caû ba coõi, ba khoâng thaønh töïu ñoù laø kieát saân-Taät-Khan, bôûi vì chæ heä thuoäc coõi

duïc. Ñoái vôùi naêm kieát thuaän phaàn döôùi, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc vaø khoå loaïi trí chöa haún ñaõ sinh thì ñeàu thaønh töïu, khoå loaïi trí ñaõ sinh thì boán thaønh töïu-moät khoâng thaønh töïu, boán thaønh töïu ñoù laø ñaàu vaø cuoái ñeàu coù hai, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø höõu thaân kieán; ñaõ lìa nhieãm coõi duïc vaø khoå loaïi trí chöa haún ñaõ sinh thì ba thaïnh töïu-hai khoâng thaønh töïu; ba thaønh töïu ñoù laø ba loaïi sau, hai khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø hai loaïi sau, ba khoâng thaønh töïu ñoù laø ba loaïi ñaàu. Ñoái vôùi naêm kieát thuaän phaàn treân, luùc chöa lìa nhieãm coõi saéc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi saéc thì boán thaønh töïu-moät khoâng thaønh töïu, boán thaønh töïu ñoù laø tröø ra saéc tham, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø saéc tham. Ñoái vôùi naêm kieán, luùc khoå loaïi trí chöa haún ñaõ sinh thì ñeàu thaønh töïu, khoå loaïi trí ñaõ sinh thì ba thaønh töïu-hai khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø ba loaïi sau, hai khoâng thaønh töïu ñoù laø hai loaïi ñaàu. Ñoái vôùi saùu aùi thaân, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc maø chöa lìa nhieãm coõi phaïm theá, thì boán thaønh töïu, hai khoâng thaønh töïu, boán thaønh töïu ñoù laø ñaàu vaø cuoái ñeàu coù hai loaïi, hai khoâng thaønh töïu, naêm khoâng thaønh töïu, moät thaønh töïu ñoù laø aùi thaân thöù saùu, naêm khoâng thaønh töïu ñoù laø naêm aùi thaân tröôùc. Ñoái vôùi baûy Tuøy mieân, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì naêm thaønh töïu, hai khoâng thaønh töïu, naêm thaønh töïu ñoù laø naêm loaïi nhö Höõu tham ..., hai khoâng thaønh töï ñoù laø duïc tham vaø saân nhueá. Ñoái vôùi chín kieát, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaïnh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì saùu thaønh töïu, ba khoâng thaønh töïu,

saùu thaønh töïu ñoù laø saùu loaïi nhöø aùi..., ba khoâng thaønh töïu ñoù laø nhueá, taät vaø san. Ñoái vôùi chín möôi taùm tuøy mieân, luùc chöa lìa nhieãm naõo vaøo luùc khoå phaùp trí nhaãn thì taát caû tuøy mieân khoâng coù loaïi naøo khoâng thaønh töïu, coøn laïi noùi roäng ra nhö baûn luaän. Hoûi: Taïi sao khoâng noùi ñeán ñaïo loaïi trí ñaõ sinh? Ñaùp: Ñaïo loaïi trí neáu ñaõ sinh thì khoâng phaûi laø tuøy tín haønh, cho neân khoâng noùi ñeán. Nhö tuøy tín haønh, thì tuøy phaùp haønh cuõng nhö vaäy, bôûi vì hai loaïi naøy coù ñòa-ñaïo-lìa nhieãm vaø sôû y, hoaëc laø ñònh hoaëc laø sinh khoâng coù gì khoâng ñeàu gioáng nhau, chæ laø caên coù khaùc nhau, ñoù laø ngöôøi caên ñaùnh chaäm chaïp thì goïi laø Tuøy tín haønh, ngöôøi caên taùnh nhanh nhaïy thì goïi laø tuøy phaùp haønh. Tín thaéng giaûi ñoái vôùi ba kieát ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì kieát chæ do kieán khoå maø ñoaïn. Ñoái vôùi ba caên baát thieän, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì chuùng chæ heä thuoäc coõi duïc. Ngöôøi chöa lìa nhieãm coõi duïc, ñoù laø quaû Baát hoaøn, höôùng a-la-haùn; loaïi aáy hoaëc laø phaàn vò dò sinh ñaõ lìa nhieãm coõi duïc, hoaëc ñeán phaàn vò thaùnh môùi lìa nhieãm coõi duïc, sau döïa theo ñoù neân bieát! Ñoái vôùi ba laäu, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì hai thaønh töïu-moät khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø höõu laäu vaø voâ minh laäu,

moät khoâng thaønh töïu ñoù laø duïc laäu. Ñoái vôùi boán boäc löu, aùch, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì ba thaønh töïu- moät khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø duïc-höõu-voâ minh boäc löu-aùch, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø kieán boäc löu-aùch; ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì hai thaønh töïu-hai khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø höõu-voâ minh boäc löu- aùch, hai khoâng thaønh töïu ñoù laø duïc-kieán boä löu-aùch. Ñoái vôùi boán thuû, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì hai thaønh töïu-hai khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø duïc-ngaõ ngöõ thuû, hai khoâng thaønh töïu ñoù laø kieán, giôùi caám thuû; ñaõ lìa nhieãm coõi duïc thì moät thaønh töïu-ba khoâng thaønh töïu, moät thaønh töïu ñoù laø moät loaïi sau, ba khoâng thaønh töïu ñoù laø ba loaïi tröôùc. Ñoái vôùi boán thaân heä, luùc chöa lìa nhieãm coõi duïc thì hai thaønh töïu -hai khoâng thaønh töïu, hai thaønh töï ñoù laø hai thaân heä tröôùc, hai khoâng thaønh töïu ñoù laø hai thaân heä sau; ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc thì ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì hai thaân heä tröôùc chæ heä thuoäc coõi Duïc, hai thaân heä sau chæ hieán maø ñoaïn. Ñoái vôùi naêm caùi, luùc chöa lìa nhieãm coõi Duïc thì boán thaønh töïu-moät khoâng thaønh töïu, boán thaønh töïu ñoù laø boán caùi tröôùc, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø moät caùi sau; ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc thì ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì boán caùi tröôùc-moät caùi sau ñeàu heä thuoäc coõi Duïc. Ñoái vôùi naêm Kieát, luùc chöa lìa nhieãm coõi Duïc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coûi Duïc

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 54 69

thì hai thaønh töïu-ba khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø Kieát Tham- Maïn, ba khoâng thaønh töïu ñoù laø Saân-Taät vaø san. Ñoái vôùi naêm Kieát thuaän phaàn döôùi, luùc chöa lìa nhieãm coûi Duïc thì hai thaønh töïu-ba khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø hai loaïi tröôùc, ba khoâng thaønh töuï ñoù laø ba loaïi sau; ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc thì ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì hai loaïi tröôùc thuoäc coõi Duïc, ba loaïi sau do kieán maø ñoaïn. Ñoái vôùi naêm Kieát thuaän phaàn treân, luùc chöa lìa nhieãm coõi Saéc thì ñeàu thaønh töïu, ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc tham, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø Saéc tham. Ñoái vôùi naêm Kieán ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì chuùng chæ do kieán maø ñoaïn. Ñoái vôùi saùu AÙi thaân, luùc chöa lìa nhieãm coõi Duïc thì ñeàu thaønh töïu; ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø chöa lìa nhieãm coõi Phaïm Theá, thì boán thaønh töïu, hai khoâng thaønh töïu, boán thaønh töïu ñoù laø ñaàu vaø cuoái ñeàu coù hai loaïi, hai khoâng thaønh töïu ñoù laø hai loaïi giöõa; ñaõ lìa nhieãm coõi Phaïm Theá, thì moät thaønh töïu-naêm khoâng thaønh töïu, moät thaønh töïu ñoù laø moät loaïi sau, naêm khoâng thaønh töï ñoù laø naêm loaïi tröôùc. Ñoái vôùi baûy Tuøy mieân, luùc chöa lìa nhieãm coõi Duïc thì naêm thaønh töïu-hai khoâng thaønh töïu, naêm thaønh töïu ñoù laø Duïc tham- Saân nhueá-Höõu tham-Maïn vaø Voâ minh, hai khoâng thaønh töïu ñoù laø Kieán vaø Nghi; ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc thì ba thaønh töïu-boán khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø Höõu tham-Maïn vaø Voâ minh, boán khoâng thaønh töïu ñoù laø boán loaïi coøn laïi. Ñoái vôùi chín Kieát, luùc chöa lìa nhieãm coõi Duïc thì saùu thaønh töïu-ba khoâng thaøng töïu, saùu thaønh töïu ñoù laø Kieát AÙi-Nhueá-Maïn- Voâ minh-Taät vaø San, ba khoâng thaønh töïu ñoù laø Kieát Kieán-Thuû vaø Nghi; ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc

thì ba thaønh töïu-saùu khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø AÙi-Maïn vaø Voâ minh, saùu khoâng thaønh töïu ñoù laø saùu loaïi coøn laïi. Ñoái vôùi chín möôi taùm Tuøy mieân, luùc chöa lìa nhieãm coõi Duïc thì möôøi thaønh töïu, taùm möôi taùm khoâng thaønh töïu ñoù laø do kieán vaø ñoaïn cuûa ba coõi; ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø chöa lìa nhieãm coõi Saéc thì saùu thaønh töïu -chín möôi hai khoâng thaønh töïu, saùu thaønh töïu ñoù laø do tu maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ Saéc, chín möôi hai khoâng thaønh töïu ñoù laø kieán maø ñoaïn cuûa ba coõi vaø do tu maø ñoaïn cuûa coõi Duïc; ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc thì ba thaønh töïu-chín möôi laêm khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø do tu maø ñoaïn cuûa coõi voâ Saéc chìn möôi laêm khoâng thaønh töïu ñoù laø do kieán maø ñoaïn cuûa ba coõi vaø do tu maø ñoaïn cuûa coõi Duïc-Saéc. Nhö Tín Thaéng giaûi , thì Kieán cuõng nhö vaäy, bôûi vì hai loaïi naøy coù Ñòa-Ñaïo-lìa nhieãm vaø sôû y, hoaëc laø ñònh-hoaëc laø sinh khoâng coù gì khoâng ñieàu gioáng nhau, chæ laø caên coù khaùc nhau, ñoù laø ngöôøi caên taùnh chaäm chaïp thì goïi laø Tín Thaéng giaûi, ngöôøi caên taùnh nhanh thì goïi laø Kieán chí.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 54 70

Thaân chöùng ñoái vôùi ba kieát-ba caên baát thieän ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì ba kieát chæ do kieán maø ñoaïn, ba caên baát thieän chæ heä thuoäc coõi duïc. Thaân chöùng thì chaéc chaén ñaõ lìa do kieán maø ñoaïn cuûa ba coõi vaø do tu maø ñoaïn cuûa taùm ñòa phía döôùi. Ñoái vôùi ba laäu thì hai thaønh töïu ñoù laø duïc laäu. Ñoái vôùi boán boäc löu-aùch thì hai thaønh töïu-hai khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø höõu-voâ minh, hai khoâng thaønh töïu ñoù laø duïc vaø kieán. Ñoái vôùi boán thuû thì moät thaønh töïu-ba khoâng thaønh töïu, moät thaønh töïu ñoù laø ngaõ ngöõ thuû, ba khoâng thaønh töïu ñoù laø ba thuû coøn laïi. Ñoái vôùi boán thaân heä vaø naêm caùi ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì hai thaân heä tröôùc vaø naêm caùi chæ heä thuoäc coõi duïc, hai thaân heä sau chi do kieán maø ñoaïn. Ñoái vôùi naêm kieát thì hai thaønh töïu-ba khoâng thaønh töïu, hai thaønh töïu ñoù laø kieát tham-maïn, ba khoâng thaønh töïu ñoù laø kieát saân-Taät vaø San. Ñoái vôùi naêm kieát thuaän phaàn döôùi ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì hai loaïi tröôùc chæ heä thuoäc coõi duïc, ba loaïi sau chæ coù kieán maø ñoaïn . Ñoái vôùi naêm kieát phaàn treân thì boán thaønh töïu-moät khoâng thaønh töïu, moät khoâng thaønh töïu ñoù laø saéc tham, boán thaønh töïu ñoù laø boán loaïi coøn laïi. Ñoái vôùi naêm kieán ñeàu khoâng thaønh töïu, bôûi vì töø laâu ñaõ lìa ñoái vôùi do kieán maø ñoaïn. Ñoái vôùi saùu aùi thaân thì moät thaønh töïu-naêm khoâng thaønh töïu, moät thaønh töïu ñoù laø aùi thaân thöù sau, naêm khoâng thaønh töïu ñoù laø naêm aùi thaân tröôùc. Ñoái vôùi baûy tuøy mieân thì ba thaønh töïu-boán khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø höõu tham-maïn vaø voâ minh, boán khoâng thaønh töïu ñoù laø boán loaïi coøn laïi. Ñoái vôùi chín kieát thì ba thaønh töïu-saùu khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø aùi-maïn vaø voâ minh, saùu khoâng thaønh töïu ñoù laø saùu loaïi coøn laïi. Ñoái vôùi chín möôi taùm Tuøy mieân thì ba thaønh töïu-chín möôi laêm khoâng thaønh töïu, ba thaønh töïu ñoù laø do tu maø ñoaïn cuûa coõi voâ saéc, chín möôi laêm khoâng thaønh töïu ñoù laø do kieán maø ñoaïn cuûa ba coõi, vaø do tu maø

ñoaïn cuûa coõi duïc-saéc. Hoûi: Coù theå coù Thaùnh giaû thaønh töïu chín möôi taùm mieân chaêng? Ñaùp: Coù. Ñoù laø luùc ngöôøi voán coù phieàn naõo tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh, truù trong khoå phaùp trí mieân maø chöa ñaéc quaû chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø luùc ñaõ lìa nhieãm coõi saéc tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh, truù trong dieät loaïi trí. Luùc aáy ba möôi saùu tuøy mieân cuûa coõi duïc, ba möôi moát tuøy mieân cuûa coõi saéc, hai möôi moát tuøy mieân do kieán khoå-taäp- dieät maø ñoaïn cuûa coõi voâ saéc ñaõ ñoaïn, chöa ñoaïn baûy tuøy mieân do kieán ñaïo maø ñoaïn vaø ba tuøy mieân do tu maø ñoaïn cuûa coõi voâ saéc, maø chöa ñaéc quaû bôûi vì truù trong höôùng ñaïo. Hoûi: coù theå coù ñaõ ñoaïn chín möôi taùm tuøy mieân maø chöa ñaéc quaû

A-la-haùn chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø ñaõ lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù maø chöa lìa nhieãm cuûa phi töôûng phi phi töôûng xöù; luùc aáy ñaõ ñoaïn ba möôi saùu tuøy mieân cuûa coõi duïc, ba möôi moát tuøy mieân cuûa coõi saéc, ba möôi moát tuøy mieân cuûa ba voâ saéc phaùi döôùi, maø chöa ñaéc quaû A- la-haùn, bôûi vì ngöôøi aáy hoaëc laø dò sinh, hoaëc laø baäc baát hoaøn. Lôøi bình: Ngöôøi aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi ñoù, bôûi vì chín möôi taùm tuøy mieân döïa vaøo giôùi maø kieán taäp chöù khoâng döïa vaøo ñòa, vì vaäy caâu hoûi ñoù neân Ñaùp raèng khoâng .

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.